

Vladimir i Kosara.

(Dalje.)

Glasna pohvala mu doni, ker je tako svetoval, i pri Bogu i mečih mu prisegajo, da pojdejo, kamorkoli jih popelje; bodi k svobodi, bodi v smert: vsakot ga hočejo zvesto spremiti. Ko pade toraj s neba mrak, posedajo k večerji. Zadnja, od dne do dne skopeje merjena hrana se povžije; potem se poljubijo, segaje v dlan tovarš tovaršu; i zvunaj orožja vse pustivši se vzdignejo na poslednji boj. Molčé stopajo navdol; glasno bije serce v junških persih. Vladimir hodi naprej. Al komaj stopijo na raven, zavpije straža; sum orožja od vsih strani zazvenči. Zakaj Samuil ni spal; timveč po gledusih opaziv nenavadno gibanje na holmu, se pripravi, kamorkoli bi se obrnuli, jih z golimi meči sprejeti. Vladimir osupne vpervo, ko vidi, česar se ni nadjal; al serce kmalo oživi v junaku: „i zdaj velja“ zavpivši, ter zvašši velikega Boga na pomoč, se požene med najgoščeje sovražnike. Tovarši tresčijo za njim. I tedaj, v strašnej morii, izdihne marsikteri verlo dušo Bulgarov i Serbov, i tla se pogernejo s merličii. Dve verste je že Vladimir prebil; al od reda do reda bolj osamljuje; na tretjo versto se zdaj verže. Kodar živizga njegov meč, padajo glave. Pa tudi tovarši padajo, na desnej se mu zadnji zgrudi. Tada ga ogrenejo Bulgari od spred i zade; trudnej roci se izterga kervavi meč — Vladimir je vjet. Radostni krik zažene srečna truma; od verste do verste se širi veselo vpitje po tihi noči: do neba jek verši. Carski šotor prejme zlahnega jetnika, dokler ne napoči mlada zarja.

Ko se zasvita, i svetlo dneva strašno zgubo noči razodene, hoče Samuil v pervej togoti Vladimira s kopjem prebosti. Koliko vajščakov je ležalo ubitih, kaj težav se je zavolj njega prestalo! Vendar lepota mladenca, slava imena i del, naj bolj pa veliki up, od starca Petrislava dežele i bogastva za odkup prejete, ukroti carju serdito serce. Ali obsodi ga v globoko ječo, i sam ga prati — tako imenitne rob se mu zdi! — poveljstvo družemu izročiv, v Ternovo, svoje glavno mesto. Na konja posajen, brez orožja, brez tovarša, ktere je moč z življenjem zapustila, jezdi Vladimir molčé na strani Samuila. Gosta četa moli, spred i zade, bojna kopja v zrak. Kraljiča ne krepí sen, ne je, ne pije; oterpel gleda pred — se. Ko železo mu leži na sercu, i zdi se mu, ko bi svilo vse persi stoterno preprezalo; v glavi se vse pusto meša.

Ali v Ternovu se raznaša glas od dobljene zmage i vjetja Vladimira. Ze zdavno se vse čudi neznanej hrabrosti, slavnim delom; i žalost marsikake grenke zgube je mnoga serca posedla. Tim večja radost sedaj vse vname; tim bolj gorijo, i junaka viditi, i zlastnimi

očesi prepričati se resnice, da je dolge zabave konec. Trumama se vsipajo skozi vrata priselcom naproti; mladi i stari hitro iz mesta; ženske pa i hromi napolnijo okna hiš i gradov, kjer je imel car z ujetim priti. Tudi lepa Kosara se pripravi gledat, ter želje polna na čardaku carskega grada čaka. Nezmerni hrup oznani prihod. Ljudstvo razgraja, prah se vzdiga — car z Vladimirom prijezdi. Kjer je derhali brez čisla i mere bilo, se počasi pomikajo. Eni se čudijo krasnemu mladenču; drugi ga kolnejo ubijavca svojih: vsi pa občno veselje očitajo. Dojdejo carski grad. Kosara, viditi ga, ostermi i v pogled vsa vtopljena stoji, ko podoba, ki jo kipar prislone. Brez volje se vertita glava i oko za njim, i ko je že davno iz pogleda bil, je oko še vedno uperto. Komaj, ko je hrup vtihnul, se zave, ter počasi um iz dolzega stermeja zbere.

Konec carskega grada je stal visok stolp. Kakor za večnost zidane so kipele černe stene v oblak. Tudi pogledati ga je grozno bilo. Majhna okenca, ali gosto omrežena, so branila blagej luči vhod, i le kradoma je žarek v gnezdo teme proderal, nesrečnikom medlo tolažbo prinesiti, ki so v groznih temnicah počase smerti umirali. Semkaj pripeljejo mladega vjetega Vladimira. Železne vrata čudno zavrazijo, da tudi čuvaje groza preleti. Odpre se temno žrelo. Zaraščen ječar prejme jetnika ter ga vede globoko po ostrih stopnicah v tesno, mračno stnico, i tam zaklenši ga, zopet odide. Težki koraki gredočega se polagam razbobne, i širno rozljaje se zaprejo vrata. Tu še le začne Vladimir svojo strašno osodo premišljevati. Nenavadno, nemo stanovje ga iz neobčutnosti, iz topega razmišljenja spet zbudi. Ogleduje. Od zgorej po dolgej, tesnej luknji, se plašno, kakor bi se kraja bal, vriva skopi dan; stene so mahovite i gnjusne, i po mokrih tleh se razgrinja trohla slama. Kraljevič ne ve iz začetka, bi li stal, al sedel; trudno telo, ktere ga pred ni čutil, tirja pokoja; al nesnage se mu studí, i groza ga strese, samo tal se dotaknuti. O Petrislav, dragi oče! o sladki dom. Zdihuje zapored vitih rok. Zdaj stoji; zdaj sem ter tje po ječi stopa; pogleduje zdaj gori, zdaj strani i tla; kakor sokol se verti, ktere ga tičar na prostej planini v razpete mreže vjame, i ga pervikrat v železen zapor dene, mu sladki dar svobode vzemši. Trikrat srečne imenuje tovarše, ki so se v strašnej noči z življenja tudi terpljenja znebili; i večkrat ga obhaja želja, nebili z glavo ob terdi kamen udaril in za njimi unkraj hitel. Al misel na Boga, ki samomorstvo čerti, ali poterpljenje obilno oblagodaruje, i sladke vezi življenja, ki jih narava tako terdno spleta, s kterimi vas bitja siloma na beli dan priklepa, ubranijo tudi njega smerti. Uda se, kolikor je mogoče v neogibljivo nujo. Počasi mu ugasne svetlo

dneva, i med černe stene leže černeja noč. Dremota mu napade truplo, prestavše toliko strahot i trudov, ki se verh tega ni z jedjo krepilo, neti, kar je enako neuterpljivo, spanja vživalo. Siloma ga vlečejo na slamo obnemogli udi, oči se stisnejo. Pa tudi spe ni imel miru. Zmedene sanje se mu čudno homatajo po možganih, i zdaj se v boju najde, med sovražnimi meči, i vidi tovarše moriti, i bi rad, al nemore pomagati. Zdaj ga vežejo, i grozi mu nastavljen meč; al se vidi sred divje derhali, človeške podobe, turoroge, zmijoglave, i vidi kije vzdigati, žela švigati, iskre leteti — vse grozno proti sebi. Pa se mu oče Petrislav pokaže, ga milo po imenu kliče, i roke šire, ga objeti; i vidi solze izpod sivih, srebernih obervi kapati — on se oglašá klicanji, razteza roke, leti naproti, ali zbudivši se iz prežive sanje v prosterto naročje, namesto dragega života, prazno temo oklene. Take prikazni ga mučijo, i ne dajo trudnu telesu pokoja.

Ali stavec Petrislav zbera med tem novo vojsko, ter se spravlja na boj. Teško je čakal v svojem Belogradu vesti z bojišča. Serce ga nekako boli, nima miru ne po dnevu ne po noči, kakor bi mu nekaj vedno djalo: Boj se za sina! Pamet ga sicer tolaži, da se je mnogogokrat zdrav vernul i slavo dobil; al serce ostane neverno, ter tolažbe neposlušá. Kes i skerb se lotista Petrislava, ki naraščata, ko se raznese glas, da se je vojska razdelila. Ko pa nazadnje celo povedo, da je Vladimir obdan; drugi pa raztreseni, se stavec ne more več zderžati. Ukaže bobne biti, bandera razvijati, vse ostale junake po slih i listih sozvati. Nevarnost kraljeviča, prejeta nesreča vse omaje. Sivi knezi, stari junaki, i komaj do meča dorastli mladenči vrejo pod zastave. Petrislav se da na konja djati, ter uzame v odvajeno roko meč, ko mladenec vnet i skerben, čeravno je kri po ostarelih žilah leno tekla. Ali, ko je za odhod vse spremno bilo, pridirja skokoma žalosten sel, ki oznani, da je pomoč prepozna, da je vojska razbita. Vladimir pa vjet. Strah i tuga preletista verste. Petrislava slabota prime; černo se mu dela pred očmi, lice postane enako lasem, i s konja so ga mogli vzeti. Ali komaj se mu ubegla moč poverne, si terga obleko, ruje lase ter Vladimir! moj sin, Vladimir! v gluho sapo vpije. Ali ko se je bila žalost v tužnih glasovih i potem v toku solz prvo zgubila, tada vstane, prostor dobivši, tudi žeja osvete. Vse veli, z orožjem razbiti Vladimirovo temnico, ter v bulgarskej kervi sramotno zgubo utopiti; naj bolj pa priganja stavec Petrislav; zakaj dvojnó ga je teža nesreče zadela. Vojska se tedaj vzdigne naprej, osvete žareče, kakor oblak, ki blisk i točo nese.

(Dalje sledi.)

Odgovorni vrednik: Dragotin Melcer. — Založnik in tiskar Jožef Blaznik.

Vradni list št. 57.

Št. 7959.

Oznaniło.

(155.) c 2

C. k. deželno poglavarstvo meni derva za kurjavo svojih, potem vradnih stanišč deželne glavne denarnice in dačnega vrada, kterih bo treba za prihodnjo zimo kakih 180 spodnjó-avstrijskih sežnjev 24 palcev dolgih, iz terdega in 1 seženj mehkega lesa po ponudbeni pogodbi kupiti.

Kdor tedaj misli toliko derv prodati, naj na 15 kr. koliku pisano zapečatenó ponudbo do 15. septembra 1851 pri vlagnem zapisniku deželnega poglavarja vloži z napisom „ponudba derv za c. k. deželno poglavarstvo.“

Derva se morajo suhe in vse iz dobrega lesa v hišo deželnih stanov in deloma v prebivališče deželnega poglavarstva pripeljati, na sežnje zložene oddati. Pripeljejo se po potrebi na tirjanje tajništva, in sklep vesolne pogodbe in vlaga vadiuma in kavcije se zamore opustiti, ako je ponudnik voljen, plačo za prvih dvajset sežnjev v zagotovilo, da bo pogodbo deržal kar zadene dobrotó in mero lesa, do dobe, ko se bo kuriti nehalo pri deželnem poglavarstvu pustiti, med tem ko se mu bodo pozneje pripeljane derva redoma proti štemplanim pobotnim listu v gotovini plačevale.

Ako bi ponudniki pripravljani bili tudi drugim vradnijam derva prodajati, se bo to naznanilo zadevajočim vradnijam.

C. k. deželno poglavarstvo.

Ljubljana 26. augusta 1851.

Št. 2579.

Oznaniło.

(156.) c 2

Od c. k. deželne višje sodnije za Koroško in Krajnsko se oznani, de se bo tretja redna seja porotne sodnije v okolici Novomestne deželne sodnije ponedlek, 27. Oktobra 1851 ob devetih zjutraj v Novim-mestu začela, in de je od pristojnika te deželne nad-sodnije za predsednika te porotne sodnije gos-pod pristojnik deželne sodnije Jože žl. Scheu-chenstuel, in za njegoviga namestnika gos-pod svetovavec dež. sodn. Jože Vesel izvoljen.

V Celovcu 21. Augusta 1851.

Št. 8762.

Oznaniło dražbe.

(158.) c 1

Varazdinsko-križki graničarski polk s tem sploh naznani, da bo po ukazu poveljstva varazdinskega graničarskega polka od 16. t. m. št. 766 — 6. septembra t. l. ob devetih zjutraj v tukajšnjem brigadirskem poslopju javna

dražba za potrebne opravila dimnikarja in konjederca za leti 1852 in 1853.

Kdor za to prosi, ima kavcijo ali v gotovini ali v javnih obligacijah, ki se vendar za več ne prejmejo, kakor poslednji borsni kurz stoji, vložiti, in sicer:

Dimnikar 200 gold.

Druge pogodbe se zamorejo vsak dan v stavbeni pisarnici med vradnimi urami pre-gledati.

Belovar 25. augusta 1851.

Gjuric s. r.
polkovnik.

Št. 6605.

Razpis konkurza.

(157.) c 2

Ker je stopnja okrajne babice v Besnici v občini Dobrunje c. k. okrajnega poglavarstva v Ljubljani z letno plačo 20 gold. spraznjena, imajo tiste babice, ki menijo za to stopnjo prositi, prošnje z diplomom, kerstnim listom in naravnim spričalom naj dalj do 15. oktobra t. l. pri tem okrajnem poglavarstvu vložiti.

C. k. okrajno poglavarstvo.

Ljubljana 26. augusta 1851